പുത്തൻകലവും അരിവാളും
എൻ. വി. കൃഷ്ണവാരിയർ

ഇന്നത്തെ മലയാളകവിതയെപ്പറ്റിപ്പറയുമ്പോൾ മറക്കരുതാത്തൊരു പേരാണ് ശ്രീ. ഇടശ്ശേരി ഗോവിന്ദൻ നായരുടേത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളർഹിക്കുന്ന പ്രചാരം അവയ്ക്കു കിട്ടിയിട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയമാകുന്നു. ഇതിന്നു കാരണമുണ്ട്. കൊഴുത്തുരുണ്ട നിരുപദ്രവങ്ങളും, തലകുലുക്കിയ്ക്കുന്ന വൃത്തസംഗീതവും, ഹിസ്റ്റീരിയയോടടുത്തു നില്ക്കുന്ന അതിഭാവുകത്വ (സെന്റിമെന്റലിസം) വുമാകണം കവിതയുടെ പൊതുസ്വരൂപമെന്ന സാമാന്യധാരണയ്ക്കതീതനാണ് ഇടശ്ശേരി. പദങ്ങൾ കൊഴുപ്പിക്കാൻ അദ്ദേഹം ശ്രമിക്കുന്നില്ല. താനുദ്ദേശിച്ച അർത്ഥം തന്നെ കബളിപ്പിച്ചു ചാടിപ്പോകാതിരിയ്ക്കാൻ ചുറ്റും തറച്ചുനിർത്തുന്ന കുറ്റികൾ മാത്രമാണദ്ദേഹത്തിന്നു പദങ്ങൾ. ഉറപ്പ് വിളിച്ചറിയിക്കുന്ന മുരണകൾ കാട്ടിയും മണ്ണിലുറച്ചും അവയങ്ങിനെ നിൽക്കുന്നതാണദ്ദേഹത്തിനു രസം. ആവിഷ്ക്കരിയ്ക്കപ്പെടുന്ന ആശയങ്ങൾക്കു കവിതോചിതമായൊരേകീഭാവം – മുന – നൽകാനൊരുപകരണമായേ അദ്ദേഹം വൃത്തത്തെ വകവെച്ചിട്ടുള്ളൂ. വികാരങ്ങളെപ്പറ്റിപ്പറഞ്ഞാലോ, കവിതയിലെ വികാരപരതയെന്ന തെറ്റായ മേൽവിലാസത്തിൽ നടക്കുന്ന അതിഭാവുകത്വത്തിൽ നിന്നു വളരെ അകന്നേ ഇടശ്ശേരി നിൽക്കാറുള്ളൂ. നിറപ്പുളപ്പും ദൗർബ്ബല്യവും കലർന്ന തളിരുകളല്ല. ഉറപ്പും ഊർജ്ജസ്വലതയും വായ്ച്ച പച്ചിലകളാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയിലുള്ളത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വികാരങ്ങൾ നിങ്ങളെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നു. ഇടശ്ശേരിയുടെ കവിതയുടെ കൊടിക്കൂറയിൽ, സൂക്ഷിച്ചു നോക്കിയാൽ, നിങ്ങൾ കാണുക ഈ വരികളാണ്.

'കുഴിവെട്ടിമൂടുക വേദനകൾ,
കുതികൊൾക ശക്തിയിലേയ്ക്കുനമ്മൾ.'

പല കാലങ്ങളിലായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ പതിനേഴു ലഘുകാവ്യങ്ങളുടെ സമാഹാരമാണ്. 'പുത്തൻകലവും അരിവാളും.' പ്രസിദ്ധം ചെയ്യുന്ന കാലത്തുതന്നെ, പതിവില്ലാത്ത പോലെ ബഹുജനശ്രദ്ധയെ ആകർഷിച്ചവയാണിവയിൽ മിക്കതും.

'ആരേ പോയ പുകിൽക്കിപ്പാട
ത്തരിമയൊടാരിയൻ വിത്തിട്ടു?'

എന്നു തുടങ്ങുന്ന ആദ്യത്തെ കവിത – 'പുത്തൻകലവും അരിവാളും' – മദ്ധ്യകേരളത്തിൽ മിയ്ക്കവാറുമൊരു ജനഗാനമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. പറഞ്ഞുപഴകിയ ഒരു വിഷയം – വിതച്ചവനല്ല വിളകൊയ്യാൻ – എന്നതു തന്നെ. പക്ഷേ, അതു പറയുന്ന രീതിയാണ് പുത്തൻ. കർഷകജീവിതത്തിലലിഞ്ഞുചേർന്ന ഒരാൾക്കേ അതെഴുതാനാവൂ. വിതയ്ക്കു മുമ്പു കോമൻ നിലം ശരിയാക്കുകയാണ്;

'മേലേ തീമഴ, താഴേ ചെങ്കനൽ
മീനക്കൊടുംവെയിൽ കത്തുമ്പോൾ
കോമനുഴുതു വിതച്ചൂപാടം'
മഴക്കാർ ആകാശത്തൂടെ നീങ്ങിത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ,
'ഏറെപ്പൊന്മുള പാടത്തോ, കുളിർ
കോരിയ കോമനു മാറത്തോ?'

കണ്ടത്തിലെ പുല്ലിന്നെതിരായി കോമനും കളപറിക്കാരികളുംകൂടി നടത്തുന്ന സമരം, ആ സമയത്തവർ പാടുന്ന ആരോമൽച്ചേകവരുടെ അങ്കംപോലെ തന്നെ ധീരോദാത്തമായിട്ടുണ്ട്. അങ്ങിനെ കർക്കിടം വന്നു; മഴ മൂടിപ്പിടിച്ചു. വിത്തിനു വെച്ചതും കൊറ്റിനു വെച്ചതും തീർന്നു. ഒടുവിൽ പ്രയത്നങ്ങൾ ഫലോന്മുഖങ്ങളായി. കതിർ കണ്ടപ്പോൾ വീട്ടിൽ ഓരോരുത്തർക്കും ഓരോ ആവശ്യങ്ങളങ്ങിനെ തലനീട്ടി. കൊച്ചുമകൾ കുറിഞ്ഞിയ്ക്ക് ഒരു പുത്തനുടുപ്പ്; അതിൻമീതെയുള്ള കുപ്പിവളക്കാരിയ്ക്കൊരു പൂത്താലി; ചെക്കന് മൂന്നുമാസത്തെ ഫീസ്സു ബാക്കി; അമ്മയ്ക്ക് – അമ്മയ്ക്കുമുണ്ടൊരാവശ്യം – പുത്തരിയ്ക്കൊരു പുത്തൻകലം! അങ്ങിനെയങ്ങിനെ കതിർ കനത്തു. പക്ഷേ കൊയ്തതാരാണ്?

'കോമനുമല്ല, പണിക്കാരും – ഒരു
കോടതിയാമീനുമാൾക്കാരും.'

മാനത്തെ വെള്ളം വീഴാതെ, അതിന്മുമ്പിലെ മകരവിള ഉണങ്ങിപ്പോയിരുന്നു. ജന്മിയ്ക്കു ചെല്ലേണ്ട പാട്ടബാക്കിയ്ക്ക് ഉടൻ ജപ്തി വന്നിരിയ്ക്കയാണ്. ആമീൻ കൊയ്യിച്ചു; അതോ, കോമൻ ആൾക്കാരേയും കൊണ്ടു കൊയ്ത്തിന്നു ചെന്ന അതേ പുലരിയിൽ! കൊയ്യാൻ ചെന്ന പുലയർക്കിതു സഹിച്ചില്ല. ഒരു നാടൻ വിപ്ലവത്തിന്നു വേണ്ട എല്ലാ സാഹചര്യങ്ങളും അവിടെയുണ്ടായി. പക്ഷേ, വിപ്ലവം മാത്രം ഉണ്ടായില്ല.

'കാല്പായക്കടലാസ്സു നിവർത്തി–
ക്കയ്യിലുയർത്തിക്കാണിച്ചേ
ആമീൻ നിൽപൂ, നിലംപരിശാക്കി
പ്പൊന്തിയ കള്ളിത്തലപോലെ!'

ആ കടലാസ്സു ജയിച്ചു. ജന്മിത്വമാകട്ടെ, ഒരു പിടി കൊള്ളക്കാർ കൈവശംവെച്ച അധികാരത്തിന്റെ തണലിൽ കൊയ്ത്തു നടത്തുകയും ചെയ്തു.

ആ സമയത്തു കോമന്റെ മകൾ, അമ്മ വളരെ കാര്യമായാഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പുത്തരിയ്ക്കുള്ള പുത്തൻകലം വാങ്ങി ആ വഴിയേ വന്നു. വെയ്ക്കുവാനരിയില്ലാത്ത ആ കലത്തിന്നു ചുറ്റും കോമന്റെ കൊയ്ത്തുകാരുടെ കൊയ്ത്തിനുതകാത്ത അരിവാളുകൾ നിരന്നുകിടന്നു. അന്നു കൃഷിക്കാർ പഠിച്ചു.

'അധികാരം കൊയ്യണമാദ്യം നാം;
അതിനുമേലാകട്ടേ പൊന്നാര്യൻ.'

അതേ, 'കുഴിവെട്ടിമൂടുക വേദനകൾ, കുതികൊൾക ശക്തിയിലേക്കു നമ്മൾ' എന്നുതന്നെ. അധികാരം യഥാർത്ഥത്തിൽ ജനങ്ങളിലേയ്ക്കും പകരാനുള്ള ദേശവ്യാപകവും സംഘടിതുമായ ജനകീയപ്രസ്ഥാനങ്ങളാണ്, ഒരു പാടത്തോ, ഒരു റോഡിലോ വെച്ചുള്ള രക്തപങ്കിലങ്ങളായ ഏറ്റുമുട്ടലുകളല്ല ആവശ്യം. ഇതല്ലേ ഗാന്ധിജി പഠിപ്പിക്കാൻ മിനക്കെട്ട പാഠവും?

ഏതാണ്ടിക്കവിതയോളം തന്നെ പ്രസിദ്ധി നേടിയതാണ് ഇസ്സമാഹാരത്തിലെ 'പണിമുടക്കം'. തുണിമില്ലിൽ പണിമുടക്കം തുടങ്ങിയിട്ടൊരു മാസമായി; തൊഴിലാളി രാമനും ഭാര്യയും പത്തുമക്കളും പട്ടിണികിടക്കാൻ തുടങ്ങിയിട്ടും. മുതലാളിയാകട്ടേ – അദ്ദേഹത്തിന്നു മക്കളില്ല – സൗകര്യമായിക്കിട്ടിയ ഒഴിവുപയോഗിച്ച് ഒരു 'പുത്രകാമേഷ്ടി' അനുഷ്ഠിക്കുകയാണ്. പക്ഷേ യാഗം കൊണ്ടു മറ്റു പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു തടസ്സമൊന്നുമില്ല. മില്ലിൽ കരിങ്കാലികൾ കടന്നു.

'തടയാനിറങ്ങിയോർക്കെല്ലൊടിഞ്ഞു.
പടയായി, ലാത്തിയും തോക്കുമായി.'

തൊഴിലാളികൾ ഉറച്ചുനിന്നു സമരം തുടർന്നു. എന്നു വെച്ചാൽ, രണ്ടു ലോകങ്ങളിലായി അവരുടെ ജീവിതം: പെരുവഴിയിലെ പോർക്കളത്തിലും കുടിയിലെ ദീനപ്പായിലും. മുതലാളിയുടെ പുത്രയജ്ഞം യഥാവിധി നടന്നു. ആയിരം കുട്ടികൾക്കു നെയ്പ്പായസം കൊടുക്കലായിരുന്നു അതിന്നിടയിലൊരു ചടങ്ങ് – കൊടുക്കലല്ല, കോരിക്കോരിക്കൊടുക്കൽ! അന്നും മില്ലിൽ ലാത്തിത്തല്ലിനൊരിളപ്പമില്ല. കാൽ തകർന്നു. ഞൊണ്ടി ഞൊണ്ടി രാമനന്നു വീട്ടിൽ ചെന്നപ്പോൾ കുട്ടികളിരുന്നു ഛർദ്ദിക്കുകയാണ്. മുതലാളിയുടെ കാരുണ്യത്തിന്റെ നെയ്പായസം കുത്തിയൊലിച്ചത് ഒരു മാസമായി അന്നംകാണാതെ ഉണങ്ങിയ ആ കൊച്ചുവയറുകൾക്കു പൊറുക്കാനായില്ല. മരിക്കുന്ന മക്കൾക്കു കൊടുക്കാൻ ആ കുടിലിൽ പുളിച്ച കണ്ണീർ മാത്രമേയുണ്ടായുള്ളൂ. അതും കുടിച്ച് ഓരോരുത്തരായി അവർ മരിച്ചു. അയൽപക്കക്കാർ അങ്ങോട്ടടുത്തില്ല. – ആവൂ, കോളറ! ഓരോരുത്തരെയായി ആ അച്ഛൻ കൊണ്ടുപോയി കുഴിച്ചിട്ടു. യാഗം തുടങ്ങി ഇരുപത്തൊന്നാം ദിവസം, മുതലാളിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ യുവതിയായ പത്നിയും അഗ്നികുണ്ഡത്തിൽ മണം പൊന്തുന്ന മലരും നെയ്യും ഹോമിച്ചുകൊണ്ടിരിയ്ക്കേ, മുടന്തുന്ന ആ അച്ഛനും അമ്മയും കൂടി അവസാനത്തെ മകന്റെ ശവം ചുടലയിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. പത്താമത്തെ കുഴിവെട്ടി ദേഹം അതിലിറക്കി. മുതലാളിയുടെ ഭാര്യ മന്ത്രപൂതമായ മലർ തീയിലേയ്ക്കെറിയുമ്പോൾ തൊഴിലാളിയുടെ ഭാര്യ ഒരു പിടിമണ്ണെടുത്ത് മകന്റെ നെഞ്ഞത്തിട്ടു. അതുകഴിഞ്ഞ് ആ അമ്മ മറിഞ്ഞുവീണു.

ഇനിമേൽ ഒരൊറ്റ മനുഷ്യനും ഒരൊറ്റ കുട്ടികളും പിറക്കരുതേ എന്ന് ആ പത്തുകുട്ടികളുടെ അച്ഛൻ ആക്രോശിച്ചു. പക്ഷേ,

'തെരുവിലൂടപ്പോൾ മുഴങ്ങിയെത്തീ
തൊഴിലാളികൾതൻ സമരഗാനം:
കുഴിവെട്ടിമൂടുക വേദനകൾ,
കുതികൊൾക ശക്തിയിലേയ്ക്കു നമ്മൾ.'

തളർന്നുവീണ അമ്മ കണ്ണുതുടച്ചെണീറ്റു. അവൾ അറിഞ്ഞു – ആ പോകുന്നവരെല്ലാം തന്റെ മക്കളാണ് – എത്രയെത്ര മക്കൾ!

ഇവിടെ പ്രസ്താവിച്ച രണ്ടു കവിതകളിലും സംഘടനയിലൂടെ ശക്തിയിലേയ്ക്കുയരുവാനുള്ള ഉൽബോധനമാണടങ്ങിയിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ ശക്തി, സമഷ്ടിയുടേതെന്നപോലെ വ്യക്തിയുടേതുമാണ്. വൈയക്തീകപ്രയത്നം കൊണ്ടെത്തേണ്ട പല ശക്തിമേഖലകളുമുണ്ട്. ഈ സംഗതിയും ഇടശ്ശേരി മറക്കുന്നില്ല. ഈ സമാഹാരത്തിലെ 'പരിപൂർണ്ണതയിലേയ്ക്ക്' എന്ന കവിത ഇതിന്നുദാഹരണമാകുന്നു. അതിൽ കൃഷിക്കാരൻ കുട്ടപ്പന്റെ കഥയാണ്. അവനൊരു കുന്നിൻചെരിവു കിളച്ചു നിരത്തുന്നു. ഇടിവെട്ടുപോലെ വീഴുന്ന ഓരോ കിളയ്ക്കും കുന്നിൻചെരിവിടിഞ്ഞു നിരക്കുന്നു. അവനങ്ങിനെ നിന്നു കിളയ്ക്കുമ്പോഴുണ്ട്, അയൽപക്കത്തുള്ള സരള സ്ക്കൂളിലേയ്ക്കു പോകുന്നു. ഉത്ഭിന്നയൗവനയായ ആ കന്യക അവന്റെ ഹൃദയത്തെയൊന്നുലച്ചു. അന്നു വൈകുന്നേരം സ്ക്കൂളിൽ നിന്നു മടങ്ങുന്ന അവളോടവൻ പ്രണയാർത്ഥന ചെയ്തു. അവളുത്തരം നല്കിയില്ല. പക്ഷേ, പിറ്റേന്നു കുന്നിൻചെരിവിൽനിന്നു കിളയ്ക്കുന്ന കുട്ടപ്പന്ന് അവൾ ഒരു കത്തു കൊണ്ടു കൊടുത്തു. കത്തിലിത്രയേ ഉള്ളൂ.

'ഒരു കൊച്ചുഭവനമെനിക്കുണ്ടേ, വാത്സല്യം
ചൊരിയും പിതാക്കളുമുണ്ടവിടെ.'
ആ കത്തെന്തൊക്കെച്ചെയ്തു!
'കിളനിർത്തി,ക്കുളിരാറ്റിൽ നീരാടി,ച്ചന്ദന–
ക്കുറിതൊ,ട്ടടച്ചവനറയിൽ വാണു.
അവിടെത്തൻ പ്രേമത്തിടമ്പിന്റെ കത്തെടു
ത്തവനൊരു നൂറുരുവുമ്മവെച്ചു'

പകലും രാത്രിയും അവന്നൊരുപോലെയായി. അങ്ങിനെ ആ ദിവസം കഴിഞ്ഞു. പിറ്റേന്നു കാലത്തവൻ സരളയുടെ വീട്ടിലെത്തി. അവളവിടെ അനവധി പുസ്തകങ്ങൾക്കുമുമ്പിൽ സാക്ഷാൽ സരസ്വതീ ദേവി പോലെ ഇരിക്കുകയാണ്. കുട്ടപ്പൻ ആ കത്ത് അവൾക്കുതന്നെ നീട്ടി; അവന്നുവായിക്കാനറിഞ്ഞുകൂട!

'എഴുതാൻ പഠിപ്പിച്ചു തരുമോ നീ,യെൻ ശിരോ–
ലിഖിതത്തെ മാറ്റിപ്പകർക്കുമോ നീ?'

മുറ്റത്തെ പവിഴമല്ലിത്തറയിലെ മണലിൽ അവൾ 'സരള' എന്നെഴുതിക്കാട്ടി; അവനതു പഠിച്ചു.

'അറിവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിലവളുടെ കൈവിര–
ലവലംബിച്ചങ്ങനെ പിച്ചവെയ്ക്കെ,
അവലേപമറ്റൊരക്കുട്ടിഭീമന്നുതൻ
ബലവായ്പിൻ പൂർണ്ണത ദൂരെക്കാണായ്,'

ശാസ്ത്രീയവിജ്ഞാനം നേടി മുന്നേറുന്ന പ്രബലമായൊരു കർഷക വർഗ്ഗത്തിന്റെ പ്രതീകമാണോ കുട്ടപ്പൻ? ആവാം പക്ഷേ അതോടൊപ്പം, അതിലുമധികമായി, അവനൊരു വ്യക്തിയാണ്. അതത്രേ ഇക്കവിതയുടെ ആസ്വാദ്യതയും. ഇക്കവിതയുടെ മാത്രമല്ല, എല്ലാ കവിതയുടേയും ആസ്വാദ്യത അതിലെ തുടിക്കുന്ന വ്യക്തിജീവിതമാകുന്നു. വ്യക്തിയെയല്ലാതെ സമഷ്ടിയെ വികാരഭരിതമായി സ്നേഹിക്കാനും വെറുക്കാനും തക്കവണ്ണം വലുതായിട്ടില്ലല്ലോ ഇനിയും മനുഷ്യഹൃദയം.

ഇതാ ഒരു കവി